

Zavezalniki vzeli Nemcem Rim

RIM JE PRVA OSIŠČNA PRESTOLNICA OSVOBOJENA

Rim, Italija. — Ameriško radio poročilo objavljeno po radio direktno iz Rima v ponedeljek jutro je podrobno omenjalo zasedbo Rima. O zavzetju Rima so dospela poročila že v nedeljo večer (po času v Italiji, po času v Ameriki v nedeljo popoldne, ker je med obema časoma nekaj nad 6 ur razlike). Čete ameriške pete armade pod vodstvom generala Clarka so vzele Rim in v par urah očistile vso italijansko prestolnico. Prebivalstvo je z velikim navdušenjem sprejelo Amerikance in malo pozneje došle Angleže. Vojakom so prinašali vino na ulice in ob veselih vzklah slavili prihod zmagovalcev.

Mesto Rim je prav malo poškodovano, kaže 95% mesta je čisto nepoškodovano. Rim je prva osiščna prestolnica, ki je osvobodjena po Zaveznicah. Zaveznikom je vzelo 270 dni, da so dospeli do Rima po težkih bojih s trdovratnim sovražnikom na južnem italijanskem polotoku. Toda zavezniško orožje in zavezniški pogum je

dokazal, da je boljši od nemškega, zato je zmagal in Nemce pognal iz večnega mesta.

Mesto Rim ima okrog 1.350.000 prebivalcev. Radi svojega kulturnega zgodovinskega središča je zelo važno mesto. Rim je zibelka krščanske zapadne kulture. Zelo se je bilo bati, da ga bodo Nemci trdovratno branili, in da bi bilo mesto razdejano. Toda Nemci, oziroma Hitler so v svoji zvižčnosti svoje stališče spremenili zadnje minute. Računajo, da bodo na ta način nekaj pridobili na ugledu. Zato je Hitler osebno objavil, nekaj ur pred padcem Rima, da naj se to središče kulture prepusti, da ne bo zapadlo (Nadaljevanje na 4 str.)

AMERIKANCI UPORABLJAJO TAJNA RUSKA VZLETALIŠČA

Ameriški stan, nekje v Rusiji. — Ameriške "Leteče trdnjave", ki so v petek in soboto bombardirale nemška mesta tik ob vzhodni fronti, so pristale na tajnem ruskem vzletališču. Kje se tajno vzletališče nahaja je tajnost, a domneva se, da so ga Amerikanci in Rusi zgradili nekje blizu fronte v opustošenih krajih, ki so jih Rusi tekom zimske ofenzive osvobodili iz nazijskih rok.

Ameriški gradilci vzletališč, to so letalske baze, kjer pristajajo in zopet odletavajo letala, so prišli v Rusijo že v februarju in marcu. Načrte za iste se je pa naredilo že preje. Na ta način bodo od sedaj naprej angleški in ameriški bombniki naloženi z bombami odleteli preko Nemčije na vzhodno fronto, kjer bodo zmetali svoje bombe na nemške tarče, nato bodo za rusko fronto pristali na tla, napolnili bombnike z gorivom in novim tovorom bomb, se zopet dvignili, bombardirali med po-

KAKO STALIŠČE BO ZAVZEL LEWIS OB VOLITVAH?

Washington, D. C. — V obeh političnih strankah vlada zanimanje, kakšno stališče bo zavzel v jeseni pri volitvah John L. Lewis, predsednik premogarske unije v Ameriki. Premogarska unija šteje med 500.000 do 600.000 udov širom dežele. Lewis, od kar se je moral udati lansko leto zahtevi predsednika Roosevelta ter preklicati premogarsko stavko, ni predsedniku niti sedanjí administraciji več prijazen. Že v zadnjih volitvah leta 1940 se je izjavil za Willkie in je zagrozil, da bo resigniral od predsedništva CIO organizacije, če Willkie propade. Po porazu Willkie-a je resigniral od predsedništva CIO. Ostal pa je še naprej vodja organiziranih premogarjev in zanimivo je, kam se bo obrnil letos ob volitvah.

Leta 1940 je Lewis denunciral Roosevelta, da je lačen časti, oblasti in moči. Ali se bo letos zavzel za Tomaža Deweya, ki bo najbrže republikanski kandidat se še ne ve. Z Deweyem sta bila sprta pred dvema letoma, ko je Lewis skušal organizirati farmarske delavce in delavce po mlekarah v državi New York. Dewey je Lewisa tedaj ožigosel. Ali sta ta spor pozabila ni znano. So pa mnjenja premnogí, da v nekaterih vzhodnih državah bo Lewis s svojimi premogarji tvoril odločujoči jezik na tehničari letošnjih volitvah.

Ameriški fantje razbirajo prazne naboje, ki jih je za cel gore pri Anzio v Italiji. Kar je bilo v teh cevkah, fisto je 5. Ameriška Armada dala poduhati Nemcem, ko je spel povzela ofenzivo proti obleganim nazijem na Hitlerji obrambni črti.

NAPACNO POROČILO O INVAZIJI

New York, N. Y. — Ob 3:39 uri popoldne v soboto, je švignila iz londonskega urada od "Associated Pressa" vest: "London — Eisenhowerjev glavništan poroča, da so se Zavezniški izkrcali v Franciji." Takoj za tem ob 3:44 uri v soboto popoldne je sledila druga vest: "Poročilo o invaziji je napadno in naj se ne upošteva." Pozneje so pojasnili, kako se je pomota dogodila. V odposiljenem uradu je prakticirala malo preje neka novinka za odposiljanje vesti in je imela na nekem papirju napisan stavek o invaziji. Potem ga je zamešala ven in tako povzročila v svetu zmešnjavo. Ljudje so novico z navdušenjem sprejeli in potem popravka marsikje niti upoštevali niso. Še v nedeljo so govorili le o invaziji, le ko so videli v nedeljskih listih tiskan popravek, da invazije še ni in da je bila objava pomota, so se prepričali o resnici.

PAPEŽ PIJ XII. PONOVNO URGIRA PRAVIČEN MIR

London, Anglija. — Sv. Oče Pij XII. je zadnji petek v svojem govoru ponovno apeliral na vojskujoče stranke, naj imajo na vidiku pravičen mir. Glede totalne zmage je izrazil mnenje, da bo ta le podaljšala vojno. Zmagujoči močni narodi naj skušajo dati premaganim upanje za pravičen mir. To jim bo vzelo strah pred narodnim uničenjem in tudi zmanjšajo odločnost za odpor.

AMERIŠKI LETALCI NA ŠVEDSKEM

Stockholm, Švedska. — Na Švedskem je tekom te vojne pristalo radi raznih razlogov 502 ameriških letalcev, katere so Švedi internirali. Tudi dosti angleških letalcev je interniranih na Švedskem.

V WISCONSINU SE DVIGAJO CENE ZEMLJIŠČEM

Madison, Wis. — Strokovnjak za poljedelstvo L. A. Salter, Jr., objavlja v svojem polletnem poročilu, da cene zemljiščem v državi Wisconsin silno gredo navzgor. Od kar se je pričela sedanja vojna, so se farme in zemljišča dvignile v cenah za več, kakor 50%.

KRIŽEM SVETA

Washington, D. C. — Tedenska pošta koncem zadnjega tedna je zakasnela iz Anglije. Razlog za to je najbrže strožja cenzura radi nameravane invazije. Nekateri pa smatrajo to za znamenje, da je invazija za te dni pripravljena.

Melbourne, Avstralija. — Colinski minister R. V. Keane je objavil, da je podjetje Chicago Tribune zaprosilo za dovoljenje, da bi smelo v Avstraliji tiskati in izdajati posebno izdajo svojega lista za ameriške vojake. Oblasti prošnji niso ugodile.

London, Anglija. — Maršal Tito je objavil na Srbe apel, naj se pridružijo partizanom in naj z vsemi silami udarijo na Nemce. Obenem jih je posvaril naj ne sledijo nemškemu vabilu, ki jih hoče rekrutirati za boj proti partizanom.

Washington, D. C. — Odsek za gradnje in poprave cest v kongresu, je v soboto odobril predlog, ki določa 1 bilijon in pol dolarjev za ta namen za prihodnje fiskalno leto. Predlog določa blizu 40 tisoč milj novih cest v deželi.

Alžir, Afrika. — General De Gaulle je v petek objavil proglas, da je Francoski narodni odbor v Alžiru provizorična vlada Francoske republike. Kako bodo objavo tega proglasa sprejeli v Washingtonu in Londonu še ni znano.

Washington, D. C. — Kongresnik Calvin Johnson je podal v kongresni zbornici izjavo, da stare vojaške čevlje, med katerimi so nekatere še uporabljive prodajajo neki firmi, katerega potem uporabljajo za umetno gnojilo.

Reading, Pa. — Socialistična stranka je na svoji narodni konvenciji ostro kritizirala predsednika Roosevelta, da se zadnje čase preveč umika nazadnjaškim silam v deželi. Kakor zgleđa bodo socialisti zopet nominirali za predsedniškega kandidata Normana Thomasa.

"Amer. Slovenec" je vez, ki druží ameriške Slovence od obale do obale.

JAPONCI ZBIRAJO VELIKE SILE V KITAJSKI

Chungking, Kitajska. — Poluradno poročilo kitajske "Central News Agency" omenja, da prihaja za Kitajce prihodnje tedne zelo kritična doba. Japonci zbirajo v dveh provincijah v osrednji Kitajski do 280.000 dobro oboroženih mož. V Hunan provinci prodirajo že zdaj štiri japonske kolone in imajo že precejšnje uspehe v okolici Tung Ting jezera. Okrog 150.000 Japoncev udarja v okolici Hankowa in zgleda, da kitajske čete v tej okolici ne bodo zmogle zadržati udara. Ako se Japoncem posreči Kitajsko razdeliti na dva dela, bo to vojno v Aziji zelo podaljšalo, kitajski odpor pa hudo paraliziralo, povdarjajo kitajski voditelji.

NAZIJI UBIJAJO NEO-ZDRAVLJIVE RANJENCE IN BOLNIKE

Stockholm, Švedska. — Cerkevna oblast v Nemčiji je dobila kaže dokaze, da nazijski vojaški zdravniki neozdravljive ranjence in bolnike s kemičnimi sredstvi pomore in z drugimi takimi pripomočki. Konferenca nemških škofov, ki se bo vršila v kratkem v Fuldi, bo o tem razpravljala in na to objavila svoje stališče. Taki umori, tudi če izvršeni iz "usmiljenja" so navadni zločinski umori.

5000 SOB NAJELI ZA DELEGATE

Chicago, Ill. — Urad glavne odbora demokratske stranke javlja, da je v Chicagu rezerviranih 5000 sob po raznih hotelih za delegate demokratske narodne konvencije, ki se prične v tem mestu dne 19. julija. Dosedaj je prišlo 3000 delegatov in 1250 poročevalcev raznih listov in radio postaj.

BOLGARIJA MOBILIZIRA

Ankara, Turčija. — Dvajset letnikov od 20 do 40 leta je mobiliziranih v Bolgariji. Vpoklicanih bo več, kakor 500.000 mož, pravi poročilo. To bo skupaj nad 30 divizij. Mobilizacija nadzirajo nemški častniki. Vojake bodo uporabljali na raznih frontah.

KRALJ PETER PONUDIL TITU SODELOVANJE

London. — Dne 1. junija je jugoslovanski kralj Peter izdal važen razglas, v katerem prvič ponuja, da želi sodelovati z maršalom Josipom Brožem ali Titom, voditeljem partizanskih sil. Dvajsetletni kralj je obenem naznanil, da je izbral Ivana Šubašića, hrvatskega bana, naj sestavi novo vlado, ter je naročil Šubašiću, naj stopi v stik z vsemi odpornimi silami v Jugoslaviji, kar pomeni ne samo partizane, temveč tudi četnike.

Šubašić odlašá sestavo novega kabineta. Najprej se bi rad posvetoval s Titom ali pa njegovimi zastopniki. Zato namerava iti na Srednji vzhod, da se snide z maršalovimi poslanci. Najbolj verjetno je, da se bo sestanek vršil izven Jugoslavije; nekateri pravijo, da bo v Kairu, drugi pa zatrjujejo, da bo v mestu Bari v Italiji.

Pričakujejo, da se bo tega razgovora udeležil tudi zastopnik generala Draže Mihajlovića.

V Londonu so prepričani, da se bo Šubašiću posrečilo sestaviti pravo koalicijsko vlado, v kateri bodo tudi partizanski voditelji, dvomijo pa, da bi hotel Tito izročiti svoj pokret v roke vlade pod kraljem Petrom.

Se nekaj je povedal kralj Peter, kar morda pomeni nekaj, najbrž pa ne pomeni nič, namreč, da bo po prestani vojni jugoslovansko ljudstvo samo imele priliko, da se izrazi, v kake vrste notranji državni organizaciji želi živeti v bodočnosti.

"V tej stvari kakor v vseh drugih rečem sem na uslugo svojemu ljudstvu," je rekel kralj.

Da je šel kralj Peter tako daleč, ni prišlo samo od sebe. Gotovo mora biti za vsem tem močan britiški pritisk.

SVEDSKI LIST UGIBA O INVAZIJI BALKANA

Washington, D. C. — Švedski list Aftontidningen je te dni pisal o vznemirjenosti med Nemci in njihovimi podreptniki, na katerem kraju Evrope se bodo Zavezniški izkrcali, ter namiguje, da bi se to prav lahko zgodilo ravno na Balkanu. Tako piše:

"Lahko je razumeti, zakaj prihajajo močne nemške sile in velike količine materiala v Rumunijo, Jugoslavijo in Grčijo."

Ko razpravlja o namenih do kraja mobilizirane bolgarske vojske, pravi nadalje isti članek: "Po vsej priliki namerava Berlin izročiti bolgarski vojski posebno vlogo pri obrambi Balkana."

Ko je pred kratkim odstopil Božilov kabinet v Bolgariji, je vladajoči odbor odredil, naj Kristo Kalfov, predsednik bol-

garske narodne zbornice, sestavi novo ministerstvo. To se je zgodilo. Ali BBC je poročal 24. maja, da je novi bolgarski ministarski predsednik Kalfov ba-

je izbral za članke svoje vlade može, ki so znani vsled svoje naklonjenosti nazijem.

Isti članek tudi zatrjuje, da zavezniški zračni napadi silno ovirajo nazijske obrambne priprave na Balkanu. "Sofia je skoraj do tal podrtá, Bukarešt je sedaj mrtvo mesto in celo Budapešta je prav resno zdelana."

ZNAČILNE DROBNE VESTI IZ OBVESTILNEGA URADA

Washington, D. C. — Brzjavka iz Zagreba poroča, da je hrvatska lutkasta vlada izročila nazijem vso kontrolo nad dalmatinskim obrežjem. Cela obrežna črta je zdaj pod nemškim vojaškim zakonom. Ta korak je bil potreben, da bi bilo mogoče toliko bolj okrniti delovanje patrijotov in pogoste napade zavezniških letal iz njihovih oporišč v Italiji. "Da pa zavarujemo svojo neodvisno vlado in interese hrvatske države v zvezi z vojnim delovanjem na hrvatskem ozemlju, je pa hrvatska vlada poverila posebno poslanstvo vojaških, industrijskih in upravnih izvedencev pod vodstvom ravnatelja, ki ima naslov ministra pri poveljstvu nemške vojske, ki deluje v tem okrožju."

Značilno je, da zagrebški radio, ki ga nadzorujejo naziji, o jugoslovanskih patriotskih silah zdaj govori kot o "upornikih". Prej jih je vedno nazival samo "bandite" in "komuniste".

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

Najlepši so se pa mlademu častniku zdeli njeni plavi lasje. Bili so zlatorumeni kakor zrelo klasje in so se usipali v razkošnih kodrih okrog drobne glave. Takšnih las Moreno dotlej še ni videl. Stavil bi, da jih v vsej Španiji ne bi našel enakih...

Mladi častnik se je zdel kakor ujet v te zlate kodre, v to nežno lepoto mlade žene. Njegove žene. Ob tej misli ga je spreletel dražec trepet po vsem životu. Lepo je biti viteški, toda nič manj resnično ni, da terja narava svoje pravice... In kakor v ekstazi je mladi letalec slekel jopič in čevlje...

Noč, ta velika sokrivka vsega, kar je skrivnostno, je ogrnila oba v svojo mehko, zametasto tišino...

XIII.

Ko se je Orana zbudila, je sijalo sonce v sobo.

Njena prva misel je bila: "Kje sem?" Ozrla se je okrog, ležeča v tuji postelji in v neznani sobi. Prestrašena je pogledala na blazino poleg sebe. Bila je nekoliko vrta, ko da bi bil nekdo spal zraven nje. Na lepem se je pričela spominjati...

Ta noč! Ta soba! Zlati prstan na njenem prstu jo je popolnoma zbudil v resničnost. Njen mož! Da, bila je poročena!

"Njen mož!" Ni bila še dovolj budna, da bi mogla popolnoma dojeti smisel teh dveh besed. Tedaj je obstal njen prestrašeni pogled na nočni omarici, kjer je sijalo sonce na listič papirja, v hitrih popisanih svinčnikom. Poleg papirja nekaj bankovcev, obteženih s srebrnimi kovanci. Očitno je položil njen mož tja vse, kar je imel, in obdržal zase samo drobiž.

Počasi, počasi se je Orana pričela spominjati resničnosti. Vse, kar je doživela v teh nekaj strašnih dneh, se je kakor v o-motici odvijalo pred njenimi očmi. Beg iz gorečega in naspol porušenega hotela v cerkev, tista strašna noč v pričakovanju še strašnejših grozot, nenadna rešitev, poroka z neznanim letalcem in potem krona vseh dogodivščin: nocojšnja noč!

Cepprav je bil njen mož zelo nežen, je Orani spomin na to prvo ljubezensko noč pognal vso kri v glavo. Preden se je zgodilo z njo to, kar se je zgodilo, je mogla videti v mladem letalcu še svojega rešitelja. Toda po tej noči, po tej strašni noči ji je mogel biti samo še sovražnik. Ali ni občutila nobenega usmiljenja zanj, ki je odšel danes v tako strašno negotovost, morda v smrt? Ali ni ravnal tako, kakor ravna vsi zakonski možje v podobnem položaju? Saj je vendar njegova prava zakonska žena tudi pred Bogom in ne samo pred ljudmi.

Ne! Ni ravnal tako, kakor bi ravnal gentleman v takšnem trenutku! Izbral je njeno zaupanje. Izbral mučni položaj, ki je čisto po nedolžnem zašla vanj. Ni opravičila za takšno ravnanje, tudi tedaj ne, če si lahko še nekaj ur nato mrtev!

Med tem premišljevanjem so se ji oči spet ustavile na nočni omarici, na denarju, ki se je srebrno svetlil v soncu. Kljub sveti jezi, ki jo je čutila do Morena, je začutila v srečo nenadno ganotje.

Ta pozornost jo je hkrati razveselila in ganila. Ali je mogoče, da je zdaj ta mladi mož prepričan, da bo živel z njo, kakor živi vsak mož s svojo ženo, da ji bo dajal denarja, da jo bo varoval in morda razvajal? Ali je to mogoče, če se je poročil z njo, ne da bi jo prej dobro poznal? Toliko teže je razumela vse to, ker je še prav malo poznala moški svet, saj je komaj odrasla kratkim krilom. Moški postavljajo zakone in ravna se po njih celo tedaj, kadar jim to ne gre v račun. Dobro vzgojen moški ne bo nikoli pustil, da bi mu žena umrla od lakote, čeprav ga je še tako varala. In če sicer pošten, moški ne skrbi za svoje prave otroke, ga njegovi znanzi prezirajo.

Da, najbrže ji je tudi Moreno zato pustil denar.

Cepprav je bila še zelo nejevoljna, da, kar jezna na tega predrznega možaka, se ni mogla premagati, da ne bi prebrala lističa, ki je ležal zraven denarja. In ko ga je prebrala, si spet ni mogla kaj, da se ne bi nje-no tako dobrohotno in nežnočuteče žensko srce otajalo ob tem nežnem in dobrotljivem pismu:

Senora,

Govoril sem o vas s svojim tovarišem. Prišel bo jutraj po vas in vas bo odpeljal tja, kjer bo dobro za vas. Zaupajte mu in pazite na vsak svoj korak, kajti čaka vas še mnogo ovir. Iz vsega srca želim, da jih bi premostili, kajti odslej mi je vaša varnost tako draga kakor moje življenje! Miren bom šele, ko bom izvedel, da ste na varnem, pri svojih.

Oprostite mi, nina moja, če sem bil nekoliko predrzen... Vaša lepota je moje edino opravičilo! Prisegam vam, da ni prišla čez moje ustnice beseda ljubezni, ki ne bi bila resnična. Moja duša je bila vaša od prvega trenutka, ko sem vas zagledal!

Spomin na vaše nebeške oči bo moja zvezda vodnica, če se bom vrnil živ iz bojev, in moja poslednja sladka slika, če bom padel.

Žena moja, zbogom... Če se boste doma, na Francoskem, kdaj spomnili uboge-ga caballera, naj vaše lepe ustnice zašepe-čejo kratko molitev za njegovo dušo ali njegovo rešitev.

Zbogom, Orana, žena moja... in moja ljubezen!

Moreno.

Orana je prebrala pismo in se zamislila. Čudno ganotje ji je stisnilo grlo. Človek, ki je čutila do njega zaničevanje, celo prezir, ji je napisal to dobrohotno, ljubeče ljubezensko pismo.

Obsul jo je z ljubeznijo in z velikodušnostjo. Kot komaj doraslo dekle, ki ni še nikoli prav ljubila, ni mogla razumeti, kako se je mogoče tako nenadno do ušes zaljubiti. Zdaj je pričevala verjeti, da so bile letalčeve ljubezenske izpovedi v tej bur-ni noči resnične. Rdečica jo je proti njeni volji zalila, če se je spomnila nanje.

Spet je pogledala pismo. Še dve besedi sta bili v njem, ki sta jo globoko pretresli, hkrati pa razveselili: Žena moja! Napisal je "žena moja" in ob misli na ti dve besedi jo je prešinilo nekaj vznemirljivo sladke-ga po vsem životu.

"Žena moja!" Človek, na pragu smrti, se je spomnil nanjo, na svojo ženo, poskrbel, da si bo pomagala, njen edini prijatelj v tej strašni deželi... Prijatelj? Ali si ni še pred nekaj minutami zatrjevala, da ji ne more biti po tem, kar se je zgodilo, samo še sovražnik? Skušala je odgovoriti na to vprašanje, toda bila je še tako razbur-jena, da ni mogla presoditi, za kaj naj bi se odločila.

"Žena moja!" Če bo usoda hotela, da bo moral umreti, bodo to najbrže njegove zadnje besede, in nihče na vsem širnem svetu mu jih ne bo smel ubraniti... Tudi ona ni mogla več preprečiti, da je ne bi tako imenoval. Da, njegova žena je, pri tem se ne da nič spremeniti.

In to je edino neizpodbitno...

XIV.

Rahlo trkanje na vrata je zbudilo Orano iz premišljevanja.

"Poj enajstih je, senora, prinesla sem vam zajtrk!"

"Vstopite vendar, Margarita!"

"Še zmerom v postelji, dušica? Oh, razumem. Takšna noč ni nikoli dovolj dolga! Ubogi gospod, moral je tako rano odriniti. Slišala sem ga, ko je šel čez dvorišče. Izgubil je sabljo, tako je hitel. Zažvenčalo je na tlaku, da je bilo joj! Ali ga niste slišali?"

(Dalje prih.)

RIM JE PRVA OSIŠČNA PRESTOLNICA OSVOBOJENA

(Nadaljevanje z 1. strani)

razdejanju. Kaj ne, kako lepo od barbarskega Hitlerja! Stori-l je pa le zato, ker ve, da Nemcem so ure štete, s tem ko-rakom pa bi rad dobil nekaj so-čutja, da bi bila ob koncu in po končnem porazu bolj milostna sodba.

Takoj po zavzetju Rima so Zavezniki pustili le nekaj od-delkov vojaštva v Rimu, a glav-na vojska je takoj zasledovala umikajoče Nemce naprej sever-no od mesta. Nemci, kakor zgleda se mislijo ustaviti v go-rovju severno nad Rimom, ka-kih 10 milj ob reki Tiberi in na vzhodu pri Tivoli, kamor že prodirajo za njimi dve zavez-niški koloni.

Zavetje Rima je naredilo mo-čan vtis po vsem svetu. V Lon-donu, v Moskvi in drugih kra-

jih pišejo laskavo o zavezniški vojski v Italiji, ki je dokazala, da je boljše od nemške vojske in da se z Nemci lahko poméri kjerkoli treba. Tudi na Nemce mora ta njihov poraz močno vplivati, da si to zakrivajo na vso moč.

Iz Moakve poročajo o na-daljših zelo silovitih nemških napadih v Rumuniji in Poljski, kar so pa Rusi odbili z velikimi izgubami za Nemce.

DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK
in
KIRURG
Urad:
1901 West Cermak Road
CHICAGO
Telefon Canal 4918
Residenčni tel.: La Grange 3968
1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI

naše ljubljene in nepozabljene matere

AGNES AUGUSTINE

ki je bila rojena Retel, v vasi Veliko Mraševo, fara Cerklje na Dolenjskem, in ki je od nas odšla v večnost dne 8. junija 1943.

Vigred se je povrnila.
drobne ptičke spet pojo.
v cvet odete so poljane.
nam pa solzno je oko.

Vse je zopet kakor lani.
le najdražje nam srce
ni s pomladjo se vrnilo,
same nas pustilo je.

V prelestnih zdaj vrtovih.
tam kjer cvete večni maj.
sredi angelov prebiva.
rajske sreče vtiha slaj.

Zerja nikdar tam ne ugasne
sonce tam ne potemni.
ni tešav tam ne bridkosti.
sreče nič več ne kali.

Težki so bili dnevi, mati,
ko smo izgubili Vas.
Slike Vase v naših srcih
nikdar ne zabriše čas!

Zalujoci ostali:

FRANK AUGUSTINE, sin: AGNES KOVACIC, hči:
THERESA AUGUSTINE, snaha: LOUIS KOVACIC,
set: DIANE KOVACIC, vnukinja: MARY SKUL (Jo-
liet, III.), sestra: nečaki in nečakinje v Chicago, Jolietu
in Waukeganu, Ill., in Clevelandu, Ohio.

Chicago, Ill., 6. junija 1944.

POPRAVLJAMO IN OSKRBUJEMO

(REFRIGERATION SERVICE)

Mi popravljamo vse vrste električne ledenice

Vam očistimo motor, ga namažemo, nategnemo jermen, ure-
dimo thermostat, vse pregledamo in uredimo za samo \$2.50

KEDZIE REFRIGERATOR SERVICE

2232 So. Kedzie Avenue, Chicago, Illinois

Pokličite telefon: Lawndale 6699 — Ponoči ali po dnevu.

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS AND BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi prevzemamo vse vrste
dela, gradimo nove stavbe,
kakovostnega koli obsega.
Sprejemamo velika dela kot
grajenje večjih poslopij, šol,
tovarn, ali kakršnakoli. Ob-
enem sprejemamo tudi
manjša dela, kot popravila
nje hiš in drugih poslopij.
Za nas je vsako delo in na-
ročilo dobrodošlo.

Nasveti, proračuni in na-
črte dajemo na željo brez-
plačno.

Čemu plačujete visoke na-
jemnine. Dajte si postaviti
lasten dom, lastno hišo, kar
napravimo vam mi za smer-
no nizko ceno.

Pokličite nas na telefon
Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu

3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

L. N. TOLSTOJ:

ZAKAJ?

Levo in desno so se vzpenjale v
hrib kakor beli oblaki z diše-
čim cvetjem posute jablane.
Gozd jamborov se je poziba-
val ob nabrežju in sredi od-
solca sijalo, po lahmem ve-
trčku razgibane vodne gladine
so se svetila slepeče bela ja-
dra. Albina je vprašala svoje-
ga izvoščaka, ali ne bi v prista-
nišču lahko najela brod do A-
strahama, in več desetih glas-
nih, veselih brodarjev ji je hi-
telo ponujati svoje usluge pa
barke. Domenila se je z onim,
ki ji je bil med vsemi najbolj
všeč, in stopila iz voza, da bi
sredi pestre množice čolnov
ogledala svojo barko. "Prepri-
čala se je, da je imela barka
majhen jambor, ki se je na že-
ljo lahko tudi povzela, in jadro,
da bi izkoriščala ugoden veter.
Za slučaj brezvetrja so bila na
razpolago vesla in dva mišiča-
sta veslača, ki sta se solnčila
zdaj na krovu. Prijazen, vesel
brodar ji je nasvetoval, naj ne
pusti kočije, marveč jo vzame
na barko: za to bi bilo potreb-
no samo sneti kolesa. "Prav u-
dobno bo stala na krovu pa tu-
di vi boste boljše sedeli. Če bo
le Bog dal ugodno vreme, bo-
mo na peti dan že prijadrali v
Astrahan."

Albina se je pogodila z bro-
darjem in mu naročila, naj
pride v Pokrovsko predmestje
v Loginovo gostilno, da ogleda
kočijo in prejme aro. Prav vse
ji je šlo po sreči kakor se ni
niti nadejala. V najboljši volji
in polna nad je plačala Albina
izvoščku, poklicala čoln, da bi
jo prepeljal nazaj čez Volgo,
in pohitela v svojo gostilno.

XII.

Kozak Danilo Lifanov je bil
doma v Streliskem Okupu ob
velikem uralskem razvodju.
Štel je štiri in trideset let in
služil zdaj zadnji mesec svoje
kozaške vojaške obveznosti.
Doma je imel družino: stare-
ga, devetdesetnega deda, ki se
je še spominjal Pugačova, dva
brata, ženo starejšega brata,
ki je bil zaradi pripadništva
staremu obredu obsojen na
prilno delo v Sibiriji, svojo
ženo, dve hčerki in dva sina.
Njegov oče je bil ubit v fran-
coski vojni. Danilo je bil zdaj
za starešino. Imeli so šestnajst
konj, dve volovski vpregi in
petnajst oralov davkov prost-
ega zemljišča, na katerem so
pridelovali pšenico. Danilo je
služil v Kazanji in Orenburgu
in pravkar moral doslužiti svoj
rok. Ostal je prepričan staro-
obrednik: ni kadir in ni
pil žganja, ni jedel
iz skupne "posvetne" tuje po-
sode in strogo spoštoval dano
prisego. Bil je počasen, zane-
sljiv in temeljit v vseh svojih
opravkih. Če so mu naložili
predstojniški katerikoli posel,
mu je posvetil vso svojo paž-
njo in ga je imel pred očmi do
trenutka, ko je po svoji zave-
sti popolnoma izvršil, kar mu
je bilo naročeno. Zdaj so mu
veleli, naj do Saratova spre-
mlja dve Poljakinji s krsto, da
se jima ne bi med potjo kaj
pripetilo, da bi potovali spo-
dobno in skromno, ne da bi po-
čenjali katerekoli bedarije, in
naj ju v Saratovu v redu izro-
či tamkajšnji oblasti. Pripeljal
ju je torej celi in zdravi s cuc-
kom in krsto vred v Saratov.
Ženski, čeprav Poljakinji, sta
bili prijazni, mirni, in nista po-
kušali ničesar prepovedane-
ga. A zdaj, v predmestju Po-
krovski je opazil Danilo, ko je
šel zvečer mimo kočije, da je
skočil kužek v kočijo in notri
pričel cviliti pa migati z re-
pom. Zdelo se mu je tudi, da
izpod sedišča čuje neki glas.
Ena imed Poljakinj, starejša,

se je očitno prestrašila, ko je
zagledala kužka v kočiji; ta-
koj ga je pograbila in odnesla.
"Nekaj tu ni v redu," si je mi-
slil kozak in podvojil pažnjo.
Ko je prišla Poljakinja, mlaj-
ša, ven pogledat kočijo, je hli-
nil, da spi, in čul iz zaboja
prav razločno moški glas. Šel
je torej zgodaj jutraj na po-
licijo, pa naznanil, da mu mo-
rata zaupani Poljakinji na po-
sti snovati neke prepovedane
nakane, ker peljeta v krsti na-
mesto mrlja živega človeka.

Medtem se je vračala brez-
mejno vzradočena Albina do-
mov. Bila je popolnoma pre-
pričana, da so zdaj premagane
vse težkoče in da bosta z mo-
žem malo dni pozneje na pro-
stem. Ko se je približala go-
stilni, je z začudenjem opazi-
la gizdalinski dvovprežen go-
sposki voziček. Stal je pred hi-
šo in poleg njega so držali še
jahalnega konja. Dva kozaka
sta zapirala vrata pisani mro-
žici, ki je tiščala noter in ne-
premično gledala čez plot na
dvorišče.

Albina je tako prekipela
upanja in podjetnosti, da ji ni-
ti za hip ni prišlo na misel, da
bi utegnil ta voziček in gneča
biti v katerikoli zvezi z njeno
osebo. Prerila se je na dvori-
šče, se takoj ozrla po kočiji, ki
je stala slejkoprej pod pristr-
škom, opazila istočasno, da se
gnetejo ljudje prav okrog te
njene kočije, in začela obupa-
no zavijanje Trezorka. Zgodi-
lo se je najstrašnejše, kar se
je le moglo zgoditi. Zastaven,
neznani častnik s črnimi zalici
in v gizdalinski uniformi ji je
najprej padel v oči, ker so se
njegove epolete, gumbi in la-
kasti škornji lesketali na soln-
cu. Stal je pred kočijo in nekaj
glasno klical z zapovedujočim,
hrpavim glasom. Pred njim je
stal med dvema vojakoma
njen Juzja, v kmečko nošo
preoblečen in s kosmi sena v
razmršenih lasih. Bil je men-
da zelo začuden, gledal s širo-
ko odprtimi očmi množico o-
krog sebe in so se mu zdaj dvi-
gnila, zdaj se zopet spustila
njegova mogočna ramena. —
Trezorka, ki pač ni slutil, da je
bil on kriv vse nesreče, je na-
ježil dlako in se z besnim la-
janjem zaletaval v policijske-
ga častnika. Ko je zagledal
Migurski Albino, se je zdrznil
in ji hotel stopiti naproti, a vo-
jaka mu nista pustila.

"Nič za to, Albina, prav
nič," je rekel Migurski in se
je, kakor vselej, dobrodušno
nasmehnil.

(Dalje prih.)

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

Pleskarji in popravilci ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako ples-
karsko (plasterers) delo, se vam
oriporocamo, da daste nam kot
Slovencem priliko in da vprašate
nas za cene. Nobene zamere od
nas, če daste potem delo tudi dru-
gam. Za pleskarska dela jamčimo.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9

zjutraj do 8:30 zvečer.

Društva, ki oglašajo svoje
prireditve v "A. S.", imajo ved-
no dober uspeh.